

**Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Педагогічний факультет
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ
КУРСОВИХ РОБІТ**

*для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОП
«Соціальна робота» спеціальності: 231 «Соціальна робота»*

Івано-Франківськ - 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ЛІДІЯ ТИМКІВ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ
КУРСОВИХ РОБІТ**

*для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОП
«Соціальна робота» спеціальності: 231 «Соціальна робота»*

Івано-Франківськ - 2023

УДК 378.22:364-78]001.89(072)

Т 41

Тимків Л.С. Методичні рекомендації щодо написання та захисту курсових робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОП «Соціальна робота» спеціальності: 231 «Соціальна робота». Івано-Франківськ, 2023. 44 с.

Методичні рекомендації містять загальні вимоги до виконання та оформлення курсової роботи для студентів спеціальності 231 «Соціальна робота» з «Технології соціальної роботи» та фахових навчальних дисциплін.

Методичні рекомендації дають можливість студенту оволодіти навичками виконання самостійної навчально-дослідної діяльності та оформлення її результатів у вигляді курсової роботи за обраною тематикою.

УДК 378.22:364-78]001.89(072)

Рецензенти:

Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Прикарпатський національний університет ім.В.Стефаника

Кулик Іванна Василівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Прикарпатський національний університет ім.В.Стефаника

Рекомендовано рішенням засідання кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 22 лютого 2023 (протокол № __7__).

©Тимків Л.С., 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
1.1. Організація виконання курсової роботи	9
1.2. Основні етапи виконання курсової роботи	11
РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	15
2.1. Вимоги до структури роботи	15
2.2. Вимоги до оформлення тексту	20
РОЗДІЛ 3. ЗАХИСТ І ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	27
3.1. Підготовка роботи до захисту.....	27
3.2. Критерії оцінювання курсової роботи	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33
ДОДАТКИ.....	35
Додаток А.....	35
Додаток Б	36
Додаток В.....	37
Додаток Г	38
Додаток Д.....	40
Додаток Ж.....	41
Додаток З.....	42
Додаток К.....	43
Додаток Л.....	44

ВСТУП

В умовах російсько-української війни та соціально-економічної нестабільності, проблеми людини постали з новою гостротою, а відповідно й зросла роль соціального працівника.

Саме тому, підвищується потреба в активних, відповідальних фахівцях, здатних самостійно виокремлювати і розв'язувати різноманітні завдання в нестандартних ситуаціях. Це змушує більш вдумливо підійти до розгляду всіх аспектів професійної підготовки фахівців, зокрема, і до оволодіння майбутніми соціальними працівниками вміннями й навичками самостійної дослідницької діяльності.

Серед складових елементів навчального процесу майбутніх соціальних працівників особливого значення набуває виконання курсової роботи.

Курсова робота – самостійне навчально-наукове дослідження студента, що виконується згідно навчального плану на конкретному курсі з передбаченої дисципліни.

У ПОЛОЖЕННІ «Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» зазначено, що курсова робота (проект) з навчальної дисципліни це творче індивідуальне завдання, яке передбачає розробку сукупності документів (розрахунково-пояснювальної або пояснювальної записки, при необхідності – графічного, ілюстративного матеріалу), та є творчим або репродуктивним розв'язанням конкретної задачі щодо об'єктів діяльності фахівця (економічних, соціальних, лінгвістичних проблем тощо), виконаним студентом самостійно під керівництвом викладача згідно із завданням, на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь.

Курсові роботи (проекти) сприяють розширенню і поглибленню теоретичних знань, розвитку навичок їх практичного використання, самостійного розв'язання конкретних завдань.

Тематика курсових робіт (проектів) повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Тематика курсових робіт затверджується на засіданні кафедри.

Мета, завдання та порядок виконання курсових робіт (проектів), зміст та обсяг їх окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги наводяться у методичних вказівках, які розробляються кафедрами. Студент, який без поважної причини не подав курсову роботу (проект) у зазначений термін або не захистив її (його), вважається таким,

що має академічну заборгованість. При отриманні незадовільної оцінки студент за рішенням комісії виконує курсову роботу (проект) за новою темою або переопрацьовує попередню роботу(проект) в термін, визначений керівником навчального підрозділу. Підсумки захисту курсових робіт (проектів) обговорюються на засіданні кафедри. Курсові роботи (проекти) зберігаються на кафедрі протягом одного року, потім списуються в установленому порядку

Робота виконується на основі глибокого аналізу фахової літератури, нормативно-правової документації організації соціальної сфери, а також самостійної пошуково-дослідницької роботи студентів за розробленою методикою.

Виконання курсової роботи з соціальної роботи має на **мети** - поглиблення та закріплення теоретичних та практичних знань майбутніх соціальних працівників, розвиток навичок ведення самостійної навчально-наукової роботи, оволодіння основними методами емпіричного дослідження, формулювання конкретних висновків та практичних рекомендацій за темою курсової роботи.

Завданнями виконання курсової роботи є формування таких умінь і навичок:

- добирати та аналізувати наукову літературу з соціальної роботи та нормативно-правову документацію;
- планувати і проводити соціальні дослідження;
- логічно і послідовно висловлювати свої думки, пропозиції, робити аргументовані висновки щодо теоретичного матеріалу, явищ та фактів соціальної роботи;
- збирати і обробляти емпіричний матеріал та здійснювати його аналіз;
- формулювати аргументовані висновки та відповідні рекомендації, обґрунтовувати шляхи й форми їх застосування в практиці професійної діяльності;
- публічно захищати підготовлену курсову роботу.

Виконання курсових робіт зі спеціальності «Соціальна робота» є складовою здійснення освітнього процесу здобувачів ступеня вищої освіти, яка виконується відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативних документів Міністерства освіти і науки України, а також Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

У процесі виконання курсової роботи здобувач вищої освіти за ОП «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти повинен оволодіти такими **компетентностями**:

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та фахівців територіальних громад.

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами.

СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

СК-25. Здатність розуміти сутність, значення напрямів, форм і методів та технології соціальної роботи з різними категоріями клієнтів, координувати волонтерську діяльність.

Результати навчання:

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для

розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

РН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

РН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

РН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

РН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

Виконання курсової роботи є першим кроком ознайомлення студента з науковим дослідженням, а тому успішне її написання залежить від чіткого дотримання основних вимог до наукового рівня таких робіт, їх змісту, структури, стилю викладу матеріалу, а також оформлення. Виконання студентом зазначених вимог формує в нього навички до проведення самостійного наукового дослідження.

Завершальним результатом написання та захисту курсової роботи зі спеціальності 231 «Соціальна робота» має стати високий рівень сформованості у майбутніх фахівців соціальної сфери глибоких теоретичних й практичних знань щодо використання їх у практичній діяльності для надання якісних послуг різним категоріям населення.

РОЗДІЛ 1. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Організація виконання курсової роботи

Курсова робота виконується з метою поглибленого вивчення студентом обраної теми згідно з навчальними планами, робочими навчальними програмами відповідних дисциплін і передбачає обов'язкове вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з теми, яка вивчається, а також представлених у літературі (або отриманих самим студентом) результатів емпіричних досліджень. Курсова робота є однією із форм звіту про набуті в період навчання теоретичні знання та практичні навички з визначеної дисципліни.

Орієнтовну тематику курсових робіт студенти отримують на початку вивчення тієї чи іншої дисципліни.

Відповідно до навчального плану підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОП «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота», в Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника, виконання курсової роботи (проекту) передбачено з таких навчальних дисциплін, як: «Технології соціальної роботи» (на 2 курсі) та з фахових дисциплін (на 3 курсі). Курсові роботи передбачено як для денної, так і для заочної форм навчання.

Студентам надається право вибору теми курсової роботи (проекта) із числа тих, що зазначені у затвердженому кафедрою переліку або пропонується подати власну тему. При цьому тема, що пропонується здобувачем, повинна бути актуальною, тобто стосуватись проблемних питань теорії і практики обраної навчальної дисципліни з соціальної роботи. Темі курсових робіт (проектів) за студентами закріплюються розпорядженням навчального підрозділу - кафедри. Керівництво курсовими роботами (проектами) здійснюється висококваліфікованими викладачами кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи. За необхідності студент може отримувати консультації з окремих питань у будь-якого викладача кафедри.

Назва роботи повинна бути короткою (5-12 слів), відповідати змісту навчальної дисципліни та суті вирішуваної наукової проблеми, вказувати на мету дослідження і його завершеність. Після попереднього огляду літератури здобувач має чітко усвідомити актуальність дослідження цієї теми, виокремити проблемну ситуацію, визначити мету дослідження за такою темою, спроектувати потрібні для виконання дослідницькі завдання. Ці кроки можуть вплинути на корекцію теми курсового

дослідження. Студент має право вносити уточнення до теми курсового дослідження згідно зі своїми навчальними і науковими інтересами, але всі зміни мають обов'язково погоджуватися із науковим керівником.

Кожному студентові кафедрою призначається науковий керівник (в рамках навчально-педагогічного навантаження), який надає науково-методичну допомогу студенту в його самостійній роботі над дослідженням. Науковий керівник проводить індивідуальне консультування студента. Під час консультації визначаються: загальні вимоги до роботи, порядок її виконання, орієнтовний план, джерела, які виокремлено для вивчення, зміст та методика проведення конкретного дослідження, визначаються терміни виконання етапів роботи.

Наукові керівники, уточнені теми та їх закріплення за конкретними студентами щорічно затверджуються на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.

Починаючи роботу, студент має розподілити свій час і після вибору теми паралельно з навчальними заняттями приступити до її опрацювання, дотримуючись графіку написання курсової роботи (додаток А).

Складаючи і виконуючи такий графік, студент не лише вчиться писати курсову роботу, вирішуючи ті чи інші фахові проблеми, але й практично розвиває навички особистої самоорганізації, тайм-менеджменту і самоменеджменту.

При виконанні курсової роботи наукові керівники та студенти зобов'язані дотримуватися загальновизнаних норм етики, моралі, правил поведінки, визначених Кодексом академічної доброчесності.

Дотримання студентами академічної доброчесності при виконанні курсової роботи передбачає:

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- самостійне виконання завдання на курсову роботу зрительним опрацюванням всіх розділів та підрозділів;
- обов'язкове посилання на джерела інформації в разі використання результатів, розробок та тверджень інших дослідників;
- відсутність фальсифікування або фабрикування інформації та її наступне використання в курсовій роботі;
- використання в курсовій роботі лише перевірених та достовірних джерел інформації та відповідальне посилання на них.

Порушенням академічної доброчесності при виконанні курсової роботи

вважається:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами;

- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних, раніше опублікованих результатів як нових;

- *фабрикування* – використання вигаданих результатів чи фактів;

- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних;

- *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо авторства виконання курсової роботи.

За порядок використання фактичного матеріалу під час виконання курсової роботи, обґрунтованість і достовірність висновків персонально відповідає студент і науковий керівник.

1.2. Основні етапи виконання курсової роботи

Зазвичай, дослідження в рамках написання курсової роботи складається з таких етапів.

Перший етап включає обґрунтування теми та усвідомлення *актуальності* її дослідження, вибір об'єкта, предмета та визначення мети дослідження. Їх виокремлення і формулювання проводиться в залежності від конкретної проблемної ситуації, обраної для розв'язання у відповідній роботі. *Проблемна ситуація* відображає критичну неузгодженість, суперечність між наявним станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами до його ефективнішого функціонування. Зазвичай для окреслення проблемної ситуації необхідною є *оцінка стану опрацювання обраної теми* із зазначенням прізвищ науковців, що її вивчали і виокремленням тих її аспектів, що не отримали достатнього розгляду в літературі.

Чітко окреслена проблемна ситуація допомагає обрати об'єкт і предмет дослідження, сформулювати його мету і завдання.

Об'єктом дослідження є вся сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації. Об'єкт – це процес, явище або відносини, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення.

Предмет дослідження – це тільки ті суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для

конкретного дослідження. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт. Предмет – це те, що міститься в межах об'єкта.

Предмет визначає аспект розгляду, дає уявлення про зміст розгляду об'єкта дослідження, про те, які нові відношення, властивості, аспекти і функції об'єкта розкриваються. Іншими словами, якщо об'єктом виступає те, що досліджується, предметом – те, що в цьому об'єкті має наукове пояснення.

Мета роботи, як правило узгоджується з назвою курсової роботи і має чітко вказувати, що саме прагне вирішити автор.

Формулювання дослідницьких **завдань** слід робити якомога ретельніше, оскільки опис їх розв'язання становитиме напрями дослідження, визначає зміст розділів курсової роботи.

Другий етап дозволяє визначити *завдання* курсової роботи на основі проведеного літературного огляду *стану розробки проблеми* в контексті мети роботи.

Основною методологічною вимогою до виконання огляду є наявність чітко поставленої мети і конкретного об'єкта дослідження.

Завдання дослідження можуть включати такі елементи:

1) всебічне вивчення теорії і практики вирішення відповідної проблеми, виявлення її типового стану, типових недоліків і труднощів, їх причин, типових рис передового досвіду з вирішення досліджуваної проблеми. Таке вивчення дозволяє уточнити, перевірити відомості, опубліковані в спеціальній літературі, періодичних виданнях, підняти їх з рівня думок окремих авторів на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження процесу у відповідному напрямку;

2) виокремлення ускладнень, труднощів, перешкод, які заважають успішній практичній реалізації досліджуваного явища, процесу або технології;

3) розробка рекомендацій та пропозицій щодо вирішення проблемної ситуації, використання отриманих автором результатів дослідження на практиці.

Всі поставлені завдання повинні бути логічно взаємопов'язані таким чином, щоб *кожне попереднє з необхідністю диктувало потребу в наступному*, а кожне наступне завдання – у свою чергу – мало необхідне підґрунтя в результатах виконання попереднього. Поставлені на цьому етапі завдання, зрештою, визначають структуру курсової роботи: *адже при складанні плану останньої, кожному поставленому завданню логічно має відповідати окремий підрозділ*.

При формулюванні завдань можна скористатися такими словами: «розглянути»;

«визначити»; «обґрунтувати»; «висвітлити»; «опрацювати»; «проаналізувати»; «вивчити»; «систематизувати»; «узагальнити»; «з'ясувати»; «представити»; «розробити» тощо. Зазвичай, кожне із завдань відповідає змісту підрозділів курсової роботи.

Третій етап включає відпрацювання *гіпотези (за потреби)* та теоретичних передумов дослідження. Гіпотеза є одним із методів розвитку наукового знання, а також структурним елементом теорії. Вона має формуватися як *таке припущення, при якому на основі низки факторів можна зробити висновок про зв'язок між явищами або про причини явища*, причому цей висновок не можна вважати повністю доведеним. Гіпотеза має формуватися так, щоб з її змісту чітко проглядалися положення, що потребують доведень і захисту.

Гіпотези, які висувуються у студентських роботах, можуть бути:

описові, що передбачають існування якого-небудь явища, описують його причини і можливі наслідки;

пояснювальні – в них дається тлумачення можливих наслідків з певних причин, а також характеризуються умови та обставини, за яких ці наслідки обов'язково настають;

описово-пояснювальні – як комбінація гіпотез першого і другого типу.

Описовий тип гіпотез меншою мірою дає змогу передбачення, а пояснювальний – не тільки дає таку можливість, а й, більше того, є їх головною властивістю. Тому пояснювальний тип гіпотез частіше використовуються в дослідженнях, оскільки вони виводять дослідника на припущення існування певних зв'язків між явищами, чинниками та умовами.

На третьому етапі також розробляється *структура* роботи, яка в завершеному вигляді буде відображена в її *змісті*. Традиційно в соціальній роботі зміст курсової роботи складається з двох-трьох розділів, у яких розкриваються теоретичні питання дослідження (опис існуючої термінології, теорій, концепцій тощо) та практичні (аналіз існуючих методів та технологій соціальної роботи, власна розробка програм, методичних умов, технологічних підходів тощо).

Після виконання розділів (т. зв. основної частини роботи) переходимо до її завершального узагальнення й оформлення.

Четвертий етап написання курсової роботи включає обробку та аналіз результатів емпіричного дослідження (якщо проводилось), а також формулювання висновків і рекомендацій за результатами дослідження.

П'ятий етап – остаточне літературне оформлення роботи, подання її на кафедру

для рецензування, проходження перевірки на плагіат, згідно вимог, затверджених у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника, підготовка до захисту, написання доповіді і підготовка медіа-презентації.

Шостий етап – остаточне літературне оформлення роботи, подання її на кафедру для рецензування, проходження перевірки на плагіат, підготовка до захисту, написання доповіді і підготовка медіа-презентації.

РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Вимоги до структури роботи

Курсова робота повинна містити такі основні структурні елементи в такій послідовності:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (при необхідності);
- вступ;
- розділи і підрозділи основної частини;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Зміст курсової роботи передбачає наявність:

- обґрунтування актуальності обраної теми;
- чітко визначених об'єкта й предмета дослідження;
- сформульованої мети дослідження й гіпотези (у разі необхідності);
- окреслених завдань, які забезпечать досягнення сформульованої мети;
- короткого науково-аналітичного огляду новітніх соціальних і соціально-психологічних досліджень, нормативних та інших джерел щодо виникнення і сучасного стану розроблення обраної проблеми, досвіду діяльності фахівців-практиків;
- подання ключової інформації у зручній для сприйняття формі (текст, таблиці, діаграми, рисунки тощо);
- результатів самостійно проведеного емпіричного дослідження (якщо його вимагає обрана тема), узагальнення новітнього досвіду соціального і/або соціально-психологічного супроводу конкретної проблеми в діяльності фахівців із соціальної роботи, окремих установ, організацій;
- висновків, практичних рекомендацій і перспектив подальшого дослідження обраної проблеми;
- списку використаних джерел, додатків.

Титульний аркуш має єдиний стандарт і містить такі відомості у визначеній послідовності:

- а) назва міністерства та навчального закладу;
- б) назва інституту (факультету) і випускової кафедри;
- в) назва навчальної дисципліни і тема курсової роботи згідно із затвердженим на засіданні кафедри переліком;
- г) номер групи, спеціальність, прізвище, ініціали студента;
- д) посада, прізвище та ініціали наукового керівника;
- є) місто і рік виконання курсової роботи.

Зразок оформлення титульної сторінки наведено в додатку Б.

Зміст розташовують безпосередньо після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки. До змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів та підрозділів; висновки; список використаних джерел; додатки і навпроти них – номери сторінок, які містять початок вище вказаних складових роботи. Зразок оформлення змісту наведено в додатку В.

Вступ повинен містити низку таких послідовних елементів наукового апарату: актуальність, мета, об'єкт, предмет, завдання, гіпотеза, методи й експериментальна база дослідження.

Вступ розкриває сутність і стан розробленості наукової проблеми та її значущість, обґрунтування необхідності проведення дослідження, а також подають загальну характеристику курсової роботи в рекомендованій нижче послідовності.

У вступі обґрунтовується вибір теми, її актуальність, значення досліджуваної проблеми, розкривається мета (яка тісно пов'язана з назвою дослідження) та основні завдання курсової роботи, подається узагальнений опис методів та організації дослідження, загальна характеристика курсової роботи.

Актуальність теми (обґрунтування доцільності роботи). Актуальність та ступінь дослідженості проблеми розкривається шляхом стислого аналізу наукових доробок учених із даного питання, порівняння існуючих спроб розв'язання досліджуваної проблеми в публікаціях сучасних фахівців із соціальної роботи і порівняння існуючих розв'язків проблеми. На основі визначених протиріч виділяється проблема, на розв'язання якої і буде спрямоване дослідження.

Мета дослідження – конкретний усвідомлений образ очікуваного результату, на досягнення якого спрямована діяльність дослідника. Чим конкретніше окреслена мета, тим більше шансів отримати значущі результати. Тому формулюючи мету недоречно використовувати слова «проаналізувати», «дослідити», «вивчити», «розглянути» тощо (або «аналіз», «дослідження», «вивчення», «розгляд»). Мета повинна демонструвати

конкретний бажаний для дослідника результат, – тому вона має формулюватись із застосуванням слів «розробити», «вирішити», «створити», «систематизувати», «класифікувати», «змоделювати», «розробити», «спроєктувати» і т.п. Мета спрямовує дослідницьку діяльність та визначає можливі засоби її досягнення через формування завдань дослідження.

Наприклад: метою дослідження є розробка основних положень концепції комплексного підходу до соціальної роботи з молоддю в умовах ОТГ з доведенням цієї теоретичної розробки до рівня практичних рекомендацій для соціальних служб ОТГ.

Формулювання дослідницьких **завдань** слід робити якомога ретельніше, оскільки опис їх розв'язання становитиме напрями дослідження, визначає зміст розділів курсової роботи.

Всі поставлені завдання повинні бути логічно взаємопов'язані таким чином, щоб *кожне попереднє з необхідністю диктувало потребу в наступному*, а кожне наступне завдання – у свою чергу – мало необхідне підґрунтя в результатах виконання попереднього. Поставлені на цьому етапі завдання, зрештою, визначають структуру курсової роботи: адже *при складанні плану останньої, кожному поставленому завданню логічно має відповідати окремий підрозділ*.

Наприклад:

- Вивчити особливості молодого покоління як специфічного об'єкта та суб'єкта соціальної роботи, виділити специфіку соціальних проблем підлітків та молоді.
- Розкрити суть комплексного підходу до дослідження та вирішення проблем молодого покоління, організації соціальної роботи з молоддю.
- Дослідити та узагальнити вітчизняний та зарубіжний досвід різних технологій соціальної роботи з різними категоріями молодого покоління.
- Узагальнити досвід соціальної роботи з підлітками та молоддю в ОТГ (на прикладі Івано-Франківської ОТГ), а також дослідити оцінки та очікування самих представників молодого покоління як потенційних клієнтів соціальних служб.
- Розробити методичні рекомендації щодо організації соціальної роботи з молоддю в умовах ОТГ для соціальних служб ОТГ.

Об'єкт дослідження – частина об'єктивної (психологічної, педагогічної та ін.) реальності, яку потрібно дослідити.

Предмет дослідження – якийсь конкретний бік, аспект, властивість або відношення об'єкта дослідження. Об'єкт – це ціле; предмет – якась його частина. Предмет наукового дослідження міститься в межах об'єкта як вузька, чітко окреслена частина реальності, яка

безпосередньо досліджується.

Наприклад, **об'єктом дослідження** є форми, методи та технології соціальної роботи з молоддю, а його **предмет** - особливості комплексного підходу до організації соціальної роботи з підлітками, молоддю та сім'ями з неповнолітніми дітьми підліткового віку в умовах ОТГ.

Методи дослідження, використані у процесі підготовки курсової роботи повинні бути обґрунтованими відповідно до структури курсової роботи. У цій частині зазначається, який метод було застосовано для вирішення конкретного завдання курсової роботи, реалізовано у процесі підготовки певного аспекту теми тощо. Для отримання достовірних результатів, рекомендується використовувати різноманітні методи:

- теоретичні: індукція та дедукція, аналіз і синтез; порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, систематизація; узагальнення, формалізація, моделювання тощо;
- емпіричні: спостереження, бесіда, інтерв'ю, анкетування, соціопитування, робота з фокус-групою, узагальнення незалежних характеристик, біографічний метод, тестування, експеримент, контент-аналіз, аналіз продуктів діяльності тощо;
- кількісної та якісної обробки даних.

Експериментальна база дослідження – це заклад, установа, організація (або їх мережа), в яких реалізовувалася практична (емпірична) частина курсової роботи. Назва такого закладу наводиться дослівно. За наявності емпіричного дослідження вказується також обсяг вибірки, яка має бути не меншою 25-30 осіб. В окремих випадках, залежно від теми дослідження вибірка може бути меншою (цей момент обов'язково узгоджується з науковим керівником).

Апробація результатів курсової роботи може проходити у вигляді доповідей, повідомлень, опублікування тез доповідей у збірниках науково-практичних конференцій, на засіданнях гуртків, проблемних груп тощо. Про основні наслідки такої апробації потрібно наголосити у вступі, вказавши назву збірника матеріалів конференції та дату її проведення.

У відомостях про структуру курсової роботи зазначається інформація про структурні частини роботи (наприклад, «Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків»).

Вступ містить 2-3 аркуші друкованого тексту.

Основна частина поділяється на теоретичний і практичний розділи. У теоретичному – розкриваються теоретичні основи проблеми дослідження, висвітлюються основні

теоретичні положення, дається аналіз сучасних наукових джерел відповідно до завдань дослідження, а також накреслюються перспективи подальших дослідницьких пошуків. В практичному розділі описуються результати спостережень, методики вивчення окремих понять, тем, результати анкетувань, бесід та ін., проводиться їх аналіз, а також узагальнюються практичні висновки і рекомендації.

Розділи повинні поділятися на підрозділи. Кількість підрозділів різних розділів роботи повинна бути приблизно однаковою. Обсяг підрозділів (у сторінках) також має бути приблизно однаковим.

У основній частині курсової роботи, вступі і висновках не рекомендується вести виклад від першої особи однини: «я спостерігав», «я вважаю», «на мою думку» тощо. Коректніше використовувати займенник «ми», але бажано обійтися і без нього. Допускаються звороти із збереженням першої особи множини, в яких виключається займенник «ми», але при цьому вживаються слова «спостерігаємо», «встановлюємо», «маємо». Можна використовувати такі вирази, як «на наш погляд», «на нашу думку», однак краще писати: «на думку автора» (наукової роботи) чи виражати ту ж думку в безособовій формі: «вивчення досвіду фахівців з соціальної роботи свідчить про те, що...», «на основі виконаного аналізу можна стверджувати, що...»; «проведені дослідження підтвердили, що...» тощо.

Кожен підрозділ повинен завершуватися лаконічним підсумком (1-2 речення), який би «давав відповідь» на заявлену назву підрозділу.

Кожний розділ повинен закінчуватись висновками до нього (до 1 сторінки друкованого тексту), який виділяється за допомогою напівжирного шрифту (**Висновки до розділу 1**).

Висновки, які завершують кожен розділ, але в більш ґрунтовній інтерпретації, є основою прикінцевої частини роботи. У висновках до роботи не можуть повторюватись дослівно підсумкові речення з підрозділів і розділів, висновки до роботи відрізняються вищим ступенем узагальнення і більшою прикладною спрямованістю.

У висновках наводять оцінку одержаних результатів роботи (негативних також) або її окремого стану з урахуванням світових тенденцій вирішення поставленого завдання, можливі галузі використання результатів роботи – наукову (теоретичну), соціальну (практичну) значущість роботи. Висновки повинні бути чіткими, виразними, дійсно впливати з реальних результатів роботи над завданнями теми курсової роботи. Висновки можуть містити практичні рекомендації щодо розглянутих і вирішених в роботі задач (завдань). У висновках слід визначити ще не опрацьовані питання, що охоплюються даною

темою, і пояснити, чому вони не розглянуті в роботі. Важлива вимога до висновків – їх стислість (2-3 сторінки) і ґрунтовність.

Список використаних джерел, на які є посилання в основній частині роботи, наводять наприкінці тексту в алфавітному порядку. У відповідних місцях тексту мають бути посилання. Посилання на літературу в тексті подаються за таким зразком: [5, с. 87], де 5 – номер джерела за списком літератури, 87 – сторінка. Посилання на декілька джерел одночасно подаються таким чином: [3; 5; 7] або [3, с. 145; 5, с. 25; 7, с. 348].

Зразки оформлення списку використаних джерел наведено у додатку Д.

У додатки можуть бути включені:

– додаткові ілюстрації (фотографії, рисунки, скріншоти, схеми, графіки тощо) і таблиці;

– матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можуть бути внесені до основної частини (оригінали фотографій, тести, використані анкети та тести, матеріали розроблені в процесі виконання роботи та ін.).

2.2. Вимоги до оформлення тексту

Курсова робота друкується за допомогою комп'ютерного набору з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм), можливо також використання паперу для подання таблиць та ілюстрацій на аркушах формату А3. Шрифт друку повинен бути чітким. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. Перенесення слів у тексті курсової роботи не допускається. Текст роботи повинен бути вичитаний як студентом, так і науковим керівником. Не вичитаний текст з лексичними та орфографічними помилками є неприпустимим.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Основні вимоги до комп'ютерного набору тексту курсової роботи:

- текстовий редактор – WORD;
- гарнітура шрифту – Times New Roman, вирівнювання – по ширині;
- кегель шрифту (розмір) – 14;
- кількість символів у рядку – не менше 60;
- абзац – 1,2-1,25 см;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- кількість рядків на сторінці – до 30;

- обсяг основного тексту курсової роботи (тобто обсяг всієї роботи без списку використаних джерел і додатків) становить 20-30 сторінок комп'ютерного набору за визначеними параметрами;
- інтервал між назвою структурних частин роботи (розділів, змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел, додатків) і текстом – два інтервали 1,5;
- відстань між назвою підрозділу і текстом повинна дорівнювати інтервалу 1,5;
- назви структурних частин роботи: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами (шрифт – 14 напівжирний), вирівнюючи по центру;
- усі названі структурні частини роботи слід починати з нової сторінки;
- новий підрозділ друкується з тієї ж сторінки, на якій закінчився попередній, відступ між підрозділами – два полуторних інтервали;
- заголовки підрозділів друкують маленькими літерами, крім першої – великої, з абзацного відступу, шрифт 14 – напівжирний. Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком розділу та заголовком підрозділу – два полуторних інтервали. Підзаголовок «Висновки до ... розділу» (якщо його роблять) відокремлюється і від попереднього, і від подальшого тексту одним полуторним інтервалом;
- для нумерованих списків повинен використовуватись маркер одного стилю по всій роботі (наприклад, усі списки з маркуванням «—»);
- оформлення нумерованих списків підпорядковується загальним правилам пунктуації: якщо перерахування наводиться після двокрапки – тоді після номеру ставиться дужка і без крапки з маленької літери пишеться текст; у разі використання нумерованого списку з крапкою, кожен пункт списку має бути окремим реченням, починається з великої літери і наприкінці його ставиться крапка. Необхідно враховувати, що використання в списках номера з дужкою окремими науковцями не схвалюється, а в діловодній практиці не дозволяється;
- при використанні багаторівневого списку рекомендується вживати в першому рівні нумерацію, а в другому і далі – маркування;
- у роботі дозволяється виділяти важливий текст таким чином: напівжирний, курсив, напівжирний курсив або підкреслений – але виділення по всьому тексту повинні бути виконані переважно в одному стилі. Не допускається робити виділення за допомогою інших шрифтів, крім Times New Roman, іншого розміру, крім 14, іншого інтервалу тощо;
- використовувані в роботі лапки повинні бути одного стилю: “” або «», або ""

або „,». Аналогічною є вимога і до стилю апострофів: або ' , або ’ – однаково по всьому тексту;

– зазначаючи в тексті роботи прізвища та ініціали дослідників, необхідно дотримуватись одного стилю: Г.В. Гордієнко, С.В. Харченко або Г. Гордієнко, С. Харченко. Між прізвищем та ініціалами (слідкуючи, щоб вони лишились в одному рядку) необхідно використовувати нерозривний пробіл (стандартне сполучення клавіш «Shift – Ctrl – Пробіл»);

– не допускається розташування заголовку підрозділу внизу сторінки, якщо під ним не вміщується щонайменше два рядки – у такому разі назва підрозділу разом із тестом переноситься на наступну сторінку;

– не можна починати абзац внизу сторінки, якщо на ній поміститься тільки один рядок з нього. В такому разі слід переносити весь абзац на наступну сторінку. Аналогічно не можна переносити один рядок з абзацу на наступну сторінку.

Вимоги до нумерації

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами без знака № у правому верхньому куті. Крапка після номеру сторінки не ставиться. У нумерації враховуються всі аркуші, включаючи додатки. На титульній сторінці та сторінці зі змістом номера не ставляться, але вони рахуються – таким чином нумерація починається з першої сторінки вступу, яка позначається «3» і так далі.

Нумерація розділів подається арабськими цифрами без знака № і без крапки після цифри. Зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкових номерів. У тексті курсової роботи номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад:

2.3. – третій підрозділ другого розділу. Потім у тому ж рядку друкують заголовок підрозділу.

Вимоги до оформлення ілюстрацій

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрацію, розміри якої більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за

винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2. (другий малюнок першого розділу) або Рис. 1.2.1. (перший малюнок другого підрозділу першого розділу).

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними відомостями (підрисунковий текст). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Вимоги до оформлення таблиць і формул

Цифровий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті розміщують слово

«Таблиця» із зазначенням її номера (який складається з номеру розділу і порядкового номеру таблиці в межах розділу) – наприклад, Таблиця 2.3 (третья таблиця другого розділу). Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують по центру сторінки симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться «Продовження табл. 2.3».

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті. У тексті повинна бути вказівка на таблицю. Наприклад, «... статистичні відомості наведені в таблиці 2.3». Таблицю розміщують таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

У таблицях необхідно зазначати одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однаковими для всіх показників таблиці, вони наводяться в заголовку. Дрібні величини в таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Формули в курсовій роботі нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берега сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: «(3.1)» (перша формула третього розділу).

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі, і кожне – з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула є складовою речення як його рівноправний елемент. Тому наприкінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Пояснення значень і символів

відокремлюють один від одного комою або – якщо в межах самого пояснення вже використовуються коми – крапкою з комою.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Вимоги до посилань

При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на наукові і навчально-методичні джерела, матеріали або окремі результати досліджень. Такі посилання дають змогу перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг і детальніше його вивчити при потребі. Посилатись потрібно на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке наведено посилання в роботі.

Допускаються такі форми посилань:

- на документ в цілому;
- на певний фрагмент документа;
- на групу документів.

Посилання на документ в цілому наводяться у вигляді порядкового номера цього документа у списку використаних джерел та літератури, який вказується в квадратних дужках.

Наприклад:

І. С. Кульневич, Т. Є. Гальцева вважають, що основною функцією будь-якої інформаційної системи є інформаційно-пошукова [5].

Посилання на певний фрагмент документа відрізняється від попереднього обов'язковим зазначенням сторінок розглянутого або цитованого документа.

Посилання на фрагмент документа слід наводити в квадратних дужках, у вигляді порядкового номера документа за списком літератури з відокремленим від нього комою порядковим номером сторінки, яка містить даний фрагмент, перед яким записується літера «с» з крапкою.

Наприклад: [1, с. 3].

Якщо фрагмент в джерелі розміщується на декількох сторінках, їх номери записують через тире.

Наприклад: [33, с. 201-202].

Посилання на думку, що поділяє декілька авторів або аргументоване в декількох роботах одного і того ж автора, оформляються шляхом зазначення в дужках всіх порядкових номерів документів у списку літератури, які розділяються крапкою з комою.

Наприклад: Результати досліджень [7; 12; 15; 31] довели, що

На всі ілюстрації і таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» і «рисунок» в тексті пишуть скорочено, наприклад: див. табл. 1.2, див. рис. 2.4.

Вимоги до оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел розміщується після основного тексту роботи (висновків) з нової сторінки. Складається список за українським алфавітом, в кінці списку подаються іноземні джерела за англійським алфавітом (загальний алфавіт прізвищ авторів та (або) назв книг і статей). Нормативно-законодавчу базу, інтернет-ресурси розміщують паралельно з друкованими джерелами за алфавітом. Кожний бібліографічний опис у списку отримує порядковий номер і починається з відступу.

Список використаних джерел у курсовій роботі повинен складатись не менше, ніж із 30 позицій (Дод. Г).

В тексті обов'язково повинні бути посилання на кожне джерело, зазначене в бібліографічному списку.

Вимоги до оформлення додатків

Додатки можуть містити матеріали, включення яких в основний текст з яких-небудь причин визнано необов'язковим.

Додатки розташовують в порядку появи посилань на них у тексті роботи. Додаток повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. З правого боку листка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток » і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, **за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**. Наприклад, додаток А, додаток Б. і т.д.

Один додаток позначається як додаток А. Якщо додаток складається з кількох сторінок, на другій сторінці додатка над заголовком повинно бути надруковано «Продовження додатка » або «Закінчення додатка ».

Додатки повинні мати спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок. Але

додатки не враховуються в загальний обсяг роботи. Їх кількість нормативно не обмежується і визначається автором, виходячи із завдань роботи.

Якщо додаток не є власною розробкою студента, то обов'язково слід зазначити джерело інформації, звідки взято додаток (таблицю, ілюстративний матеріал, схему тощо). Наприклад, під таблицею курсивом, 12 шрифтом пишуть:

Джерело: Давидова І. О. Сучасна бібліотека як система виробництва інформаційних продуктів та послуг. *Вісник Книжкової палати*. 2005. № 4. С. 18–20.

Якщо ілюстративний матеріал автор розробив самостійно, використовуючи певне джерело(-ла), то це позначається так:

Таблицю складено автором на основі джерела

РОЗДІЛ 3. ЗАХИСТ І ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Підготовка роботи до захисту

Завершена курсова робота, після попередньої перевірки науковим керівником і виправлення студентом зауважень, в оформленому вигляді подається на кафедру за 20 днів до захисту. Студент подає друкований і електронний варіанти курсової роботи (формати .doc, .docx або .rtf), які мають бути ідентичними. В електронному варіанті курсова робота має бути оформлена в одному файлі.

Дата захисту курсових робіт призначається рішенням засідання кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, виходячи з графіку навчального процесу на поточний рік.

Після подання завершеної роботи на кафедру, відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію Наказом ректорі від 27 вересня 2022 року № 529) здійснюється перевірка роботи на академічний плагіат. Згідно пункту 6.1. вищезгаданого Положення, текст остаточного варіанту роботи, підтверджений науковим керівником, разом із заявою щодо самостійності виконання письмової роботи та ідентичності друкованої та електронної версії роботи (Додаток 1), має бути поданий на кафедру у роздрукованому та електронному форматі не пізніше, ніж за 20 календарних днів до захисту. Контроль за порівнянням друкованої та електронної версій роботи забезпечує кафедра. Після здійснення перевірки на плагіат, відповідальна особа передає звіт подібності на кафедру в електронному та друкованому форматі, завірений власним підписом (п.6.4). Звіт подібності є одним із документів, на підставі яких кафедра приймає рішення про оригінальність роботи і готує висновок про допуск роботи до захисту (Додаток 2), який, у випадку захисту роботи, додається до пакету супровідних документів. Висновок про допуск роботи до захисту повинен бути підготовлений не пізніше ніж за 10 днів до захисту. Копію звіту подібності та висновку про допуск роботи до захисту автор може отримати на кафедрі за письмовим запитом (п.6.5 Положення).

Готовність курсової роботи до захисту в змістовному і формальному аспекті засвідчується рецензією наукового керівника, якою він підтверджує допуск роботи до захисту. Також рецензія має свідчити про достовірність наведеної в роботі інформації, правдивість фактичних відомостей. Необхідно, щоб у ній були підтверджені актуальність теми, самостійність автора дослідження, оцінена його аналітична діяльність і висновки, визначені сильні і слабкі місця роботи. Керівник підтверджує відповідність роботи вимогам

до оформлення, і не дає дозволу подавати чистовий варіант на кафедру, поки всі ці вимоги не будуть дотримані.

У рецензії науковий керівник оцінює як якість виконання самої роботи, так і працю студента над нею і пропонує оцінку за 75-бальною шкалою. Захист роботи оцінюється, виходячи з 25 балів. Таким чином, сумарна підсумкова оцінка за курсову роботу формується, виходячи з максимуму 100 балів.

Шаблон рецензії на курсову роботу, із розподілом нормативних балів по її окремих структурних частинах, наведений в додатку И.

Завершена курсова робота, підписана студентом та його науковим керівником, за наявності позитивної рецензії, передається на захист.

Для захисту рішенням випускової кафедри створюється комісія в складі провідних викладачів із навчальної дисципліни, з якої була написана курсова робота, а також із суміжних дисциплін. Орієнтовна кількість членів комісії – 3 особи.

На захист студент готує доповідь із презентацією основних результатів роботи. Основні результати роботи мають подаватись структуровано, в послідовності виконання поставлених дослідницьких завдань. Не рекомендується у доповіді повторювати текст вступу і висновків, які члени комісії можуть прочитати самостійно і окремі моменти уточнити під час запитань.

Для виступу надається 5-7 хвилин, протягом яких треба відповісти на такі запитання:

1. З якою метою курсова робота готувалася саме з цієї теми, проблеми? Яке теоретичне і практичне значення вона має?
2. Яка структура роботи і які розглянуті в ній запитання найбільш важливі й цікаві? При цьому слід коротко зупинитися на окремих, найбільш важливих аспектах роботи.
3. Які літературні джерела використовував автор і що нового почерпнув для себе з питань, які вивчав?
4. До яких висновків прийшов автор, які його пропозиції й рекомендації, ким і як можна їх врахувати, використати?

Доповідь необхідно готувати, виходячи з нормативного часу виступу, також 5 хвилин передбачено на запитання і відповіді членів комісії. Бажаним супроводом для доповіді, який може значно підвищити наочність викладу і бути чинником підвищення оцінки за курсову роботу, є медіапрезентація.

Обговорення результатів та виставлення оцінки проводиться комісією у присутності

студентів. Студент, який не захистив курсову роботу, допускається, після її доопрацювання, до повторного захисту згідно з графіком ліквідації академічної заборгованості студентів.

Під час оцінювання курсових робіт враховуються відповідність змісту курсової роботи темі, меті і завданням, що визначались у вступі, новизна теми, якість оформлення курсової роботи, вчасність подання роботи у навчальну частину та якість захисту курсової роботи.

Після захисту всіх курсових робіт члени комісії колегіально погоджують оцінки і оголошують їх у той же день і заповнюють відомість обліку успішності. Найкращі з точки зору їх наукових характеристик роботи рекомендуються членами комісії для доопрацювання у форматі наукових статей із подальшою публікацією.

3.2. Критерії оцінювання курсової роботи

Курсова робота студента оцінюється за 100-бальною розширеною шкалою (див. табл. 3.2.1). Загальна оцінка за курсову роботу є сумою балів за виконане дослідження, що виставляється науковим керівником, та за захист курсової роботи в присутності членів комісії.

Таблиця 3.2.1.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
90-100	A	Відмінно
80-89	B	дуже добре
75-79	C	Добре
60-74	D	Задовільно
50-59	E	Достатньо
35-49	FX	Незадовільно
1-34	F	Неприйнятно

Оцінювання курсової роботи передбачає релевантність змісту темі

дослідження з належним оформленням рукопису. Отже, науковий керівник при оцінюванні курсової роботи керується наступними критеріями (табл.3.2.2.), що затверджені кафедрою соціальної педагогіки та соціальної роботи.

Таблиця 3.2.1.

. Критерії оцінювання курсової роботи

№ з/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за критеріями
1.	Відповідність назви змістові роботи	5
2.	Обґрунтованість актуальності дослідження	5
3.	Науковість визначення об'єкта, предмета і мети дослідження	5
4.	Використання сучасної літератури для аналізу проблеми у теоретичній частині курсової роботи	5
5.	Чіткість, логічність і послідовність викладу матеріалу	10
6.	Змістова відповідність теоретичної і практичної частин роботи	10
7.	Адекватність застосованих методів та методик дослідження	5
8.	Повнота висновків та рекомендацій за результатами дослідження	10
9.	Самостійність та завершеність виконаного дослідження	5
10.	Відвідання консультацій наукового керівника, дотримання графіка виконання курсової роботи, вчасне подання курсової роботи на кафедру	5
11.	Відсутність плагіату	5
12.	Відповідне до вимог оформлення роботи	5
	Всього балів до захисту	75
13.	Захист курсової роботи	25
13.1.	Усна презентація (виклад результатів власного дослідження) 5-7 хв Враховується рівень володіння матеріалом, чіткість та логічність висвітлення отриманих результатів, культура мовлення доповідача.	5
13.2.	Участь у дискусії, вміння опонувати, компетентно і лаконічно відповідати на запитання під час захисту роботи.	10
13.3.	Використання мультимедійних засобів і наочності. Враховується якість презентації, відповідність слайдів тексту виступу.	5
13.4.	Апробація результатів дослідження.	5
	Всього балів за виконану й захищену курсову роботу	100

З огляду на згадані вище критерії курсові роботи студентів оцінюються оцінками «відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «достатньо», «незадовільно» та «неприйнятно»:

- оцінка «відмінно» (за системою ECTS – A; 90-100 балів) – курсова робота відповідає всім вимогам, містить елементи наукової новизни, має високе теоретичне та практичне значення; мета й завдання дослідження повністю досягнуті; у курсовій

роботі зроблено широкий аналіз сучасних літературних джерел вітчизняних і зарубіжних науковців, на цій основі побудовано формалізовану модель досліджуваної проблеми, відстежено її історіографію; студентом використано сучасні методи дослідження, проведено комплексні розрахунки, доведено статистичну значущість отриманих емпіричних даних; здійснено системний порівняльний аналіз досвіду розв'язання обраної проблеми; належним чином аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції подальшого розроблення наукової проблеми; доповідь студента логічна і стисла, проголошена вільно й зі знанням досліджуваної проблеми; ілюстративний матеріал відповідає логіці викладу доповіді, розкриває сутність й основні результати дослідження; рецензія схвальна; відповіді на запитання членів комісії із захисту курсових робіт повні, аргументовані;

- оцінка *«дуже добре»* (за системою ECTS – B; 80-89 балів) – курсова робота виконана й оформлена згідно вимог, вчасно подана на кафедру для перевірки; студентом проаналізовано достатню кількість сучасних наукових джерел з проблеми дослідження, зроблено їх узагальнення; тема курсової роботи розкрита, мета й завдання дослідження досягнуті; експериментально-дослідна робота проведена згідно з обґрунтованою студентом програмою, зібрані дані – системні, належним чином опрацьовані, представлені, статистично доведена їх значущість; висновки структуровані, відповідають поставленим завданням; доповідь логічна, проголошена вільно, ілюстрована належним чином, студент показав знання проблематики, добре оперує даними дослідження; рецензія позитивна; відповіді на запитання членів комісії повні, конкретизують результати дослідження;

- оцінка *«добре»* (за системою ECTS – C; 75-79 балів) – курсова робота в цілому відповідає вимогам; у ній подано власну оцінку джерел з проблеми дослідження, самостійно проаналізовано підібраний теоретичний матеріал, емпіричні дані, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими. Мають місце окремі недоліки непринципового характеру: в теоретичній частині недостатньо проаналізовані літературні джерела, авторські висновки на їх основі мають необґрунтований характер; елементи новизни та практичної значущості чітко не представлені; програма проведеного дослідження реалізована, але має недоліки; перспективи подальших досліджень сформульовані в рамках проведеної роботи, не розкривають інших аспектів досліджуваної проблеми; доповідь логічна, проголошена вільно, ілюстрована належним чином; рецензія позитивна; відповіді на запитання

членів комісії повні, конкретизують результати дослідження;

- *оцінка «задовільно» (за системою ECTS – D; 60-74 балів)* – курсова робота виконана переважно згідно вимог, розкриває тему, мету й завдання дослідження; студентом прореферовано необхідні джерела, фрагментарно проаналізовано тематичні публікації; дослідження проведено, реалізовано всі його етапи; висновки сформульовані, носять декларативний характер, їм бракує необхідного обґрунтування, системності, узагальнення, перспективності; доповідь зачитана, ілюстрована наочними матеріалами; мають місце окремі зауваження і/або рекомендації в рецензії; відповіді на запитання членів комісії поверхові, не аргументовані належним чином, рівень наукової та практичної підготовки автора – посередній;

- *«достатньо» (за системою ECTS – E; 50-59 балів)* – тема курсової роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета, теоретичний розділ не має критичного аналізу підходів до вирішення проблем, що охоплює тема, носить описовий, компілятивний характер. Розділи представлені не пропорційно. Добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми тощо) не вдалих; емпіричні дані зібрані, однак математично-статистичний апарат використовується з помилками; висновки обґрунтовані непереконливо, бракує точності та відповідності поставленим завданням, власний внесок у досліджувану проблему чітко не визначений; рецензія містить критичні зауваження; доповідь прочитана за текстом; не всі відповіді на запитання членів комісії правильні або повні; є зауваження щодо якості оформлення курсової роботи.

- *«незадовільно» та «неприйнятно» (за системою ECTS – F, 35-49 балів; FX, 1-34 бали)* – тема курсової роботи розкрита недостатньо, мета і завдання в повному обсязі не досягнуті. Нечітко сформульований науковий апарат, відсутній критичний огляд сучасної літератури, її аналіз виконаний поверхово, переважає описовість, бракує системності та глибини, обсяг використаних літературних джерел недостатній. Розділи диспропорційні, не узгоджені між собою. Висновки не опрацьовані належним чином, фрагментарно розкривають поставлені завдання, не містять перспектив подальшого розроблення досліджуваної проблеми. Наявні значні недоліки в оформленні курсової роботи, текст містить граматичні й синтаксичні помилки. Доповідь прочитана за готовим текстом, під час захисту студент проявляє невпевненість, непереконливість. Ілюстрації до захисту відсутні. Відповіді на запитання членів комісії неточні або неповні, студент погано орієнтується в досліджуваній проблемі, має фрагментарні знання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Важинський С. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 257 с.
2. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. К.: Ліра-К, 2018. 352 с.
3. Григоруk П. М., Хрущ М. А. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ : Кондор, 2017. 205 с.
4. ДСТУ 8302:2015.Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. *Нац.стандарт України*. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
5. Євтушенко М, Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
6. Коляда Н., Левченко Н. Технології соціальної роботи Ч.1. Теоретичний курс: навчальний посібник / Укладачі: Н.М. Коляда, Н.В. Левченко. Умань: ВІЗАВІ, 2018.338 с.
7. Методичні рекомендації щодо оформлення бібліографічного оформлення списків літератури відповідно до вимог ДСТУ 8302 : 2015 32 / авт.-упоряд. Р. Дзумедзей, І.Стрихар, Н.Мазур. ІваноФранківськ, 2017. 7 с.
8. Основні вимоги до змісту, оформлення та застосування мультимедійних презентацій. Режим доступу: <http://hmapopedagogics.kh.sch.in.ua/news/id/12> (Дата звернення 20.08.2022)
9. Островська Н., Клик С., Корабльова О. Методичні рекомендації щодо підготовки, написання та захисту курсових робіт (для студентів спеціальності: 231 «Соціальна робота»)/ уклад : Н. Островська, С. Клик, О.Корабльова. К.: Талком, 2020. 45 с.
10. Пилипчук М., Григор'єв А., Шостак В. Основи наукових досліджень. Київ: Знання, 2017. 270 с.
11. Повідайчик О., Жиленко Р. Методи досліджень у соціальній роботі:

навчальний посібник. Ужгород: видавництво ПП «АУТДОРШАРК», 2018. 164 с.

12. ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL : <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf>

13. ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено Наказом ректора від 27 вересня 2022 р. № 529). URL :

<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/pdf>

14. Рекомендації до написання та оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт із соціальної педагогіки (методичні рекомендації для викладачів та студентів спеціальності «Соціальна педагогіка»)/ уклад. О.Ворощук, Б. Ковбас, Г. Лемко, Г. Михайлишин. ІваноФранківськ: видавець Третяк І. Я., 2011. 44 с.

15. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соц. відносин і туризму, 2020. 275с.

16. Шкіцька І. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с. URL : <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/31709>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення графіку виконання курсової роботи

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Обґрунтування теми дослідження		
2.	Опрацювання та реферування літератури з теми дослідження. Визначення об'єкта і предмета дослідження		
3.	Формулювання мети, завдання досліджень. Складання попереднього плану роботи. Узгодження з керівником		
4.	Написання основної частини. Перше читання керівника		
5.	Опрацювання зауважень і виправлення недоліків. Подання керівникові		
6.	Оформлення роботи		
7.	Подання електронного варіанту курсової роботи на кафедру для перевірки на плагіат		
8.	Підготовка презентації та виступу		
9.	Захист роботи		

Додаток Б
Зразок титульного листа

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

КУРСОВА РОБОТА

з _____
(назва навчальної дисципліни)

на тему _____

Студента (ки) ___ курсу, групи _____
напряму підготовки (спеціальності)

(прізвище та ініціали студента (ки))

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала: _____

Університетська шкала: _____

Оцінка ECTS: _____

Члени комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

м. Івано-Франківськ – 20__ рік

Додаток В

Зразок оформлення змісту курсової роботи

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	сторінки...
1.1. Назва підрозділу	...
1.2. Назва...	...
Висновки до першого розділу	...
РОЗДІЛ 2. НАЗВА...	...
2.1. Назва..	...
2.2. Назва..	...
2.3. Назва...	...
Висновки до другого розділу	...
ВИСНОВКИ	...
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	...
ДОДАТКИ (за необхідності)	...

Додаток Г
Приклади
оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел курсової роботи
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один автор (статті у фахових виданнях)	Капська А. Й. Реабілітація підлітків із девіантною поведінкою: технологічний аспект. <i>Науковий вісник Волинського національного ун-ту ім. Лесі Українки</i> . 2012. №7. С. 113-117. Кулик І. Особливості консультування сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах. <i>Ввічливість. Humanitas</i> , 2022, 3, С. 33-37.
Один автор (посібники монографії)	Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога: навчальний посібник для ВНЗ. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2008. 240 с. Протас О.Л. Професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з обдарованими дітьми: теорія і методика організації: монографія. Тернопіль: ТЗОВ «Терно-граф», 2020. 384 с
Один автор (словники)	Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. Х.: Прапор, 2007. 640 с.
Один автор (збірники матеріалів конференцій)	Тимків Л.С. Професійно-особистісний розвиток соціальних працівників у закладах вищої освіти. Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 березня 2021 року, Київ) / за ред. Ю.М. Швалба. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. С.189-191.
Один автор (вибрані твори)	Бех І. Д. Виховання особистості : вибрані наукові праці : в 2-х т. Київ - Чернівці : Букрек, 2015. Т. 2. 640 с.
дисертації, автореферати дисертацій	Зозуляк-Случик Р.В. Теоретичні і методичні засади формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2020. 38 с.
Два автори (посібники, статті у фахових виданнях)	Гюптя Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота: теорія і практика: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 574 с. Лемко Г., Карпович Н. Особливості розвитку і поведінки дітей з різних типів неповних сімей. <i>Освітній простір України</i> . Івано-Франківськ, 2019. Випуск 16. С.166-174.
Три автори	Бевз Г.М., Волинець Л.С., Капська А.Й. Соціальне становлення дитини у прийомній сім'ї: соціальний супровід : навч.-метод. посіб. Київ : УІСД, 2000. 127 с.

<p>Без автора (під редакцією)</p>	<p>Зберегти сім'ю, соціальна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / автори-упорядники: Мороз О. М., Постолюк Г. І., Семигіна Т. В., Шепіленко О. С. Київ : ЕКМО, 2008. 160 с.</p> <p>Соціальна робота : навчальний енциклопедичний словник-довідник / За науковою ред. д.с.н., проф. В.М.Пічі. Вид. 4-те, виправлене, перероблене та доповнене. Львів: "Новий Світ - 2000", 2020. 610 с.</p>
<p>Джерела іноземною мовою</p>	<p>Beaudot A. Sociologie de l'école pour une analyse des établissements scolaires. Paris : Dunod, 2008. Pp. 53- 67.</p>
<p>Інтернет- ресурси</p>	<p>Берташ В. Пріоритети визначила громада. Голос України: електрон. версія. газ. 2012. № 14 (5392). URL: http://www.golos.com.ua/userfiles/file/040812/040812-u.pdf</p>

Додаток Д

Зразок рецензії на курсову роботу

РЕЦЕНЗІЯ
на курсову роботу

Студента (-ки) академічної групи _____

ПІБ _____

на тему _____

Науковий керівник _____

Оцінювання курсової роботи науковим керівником

№ з/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за критеріями
1.	Відповідність назви змістові роботи	5
2.	Обґрунтованість актуальності дослідження	5
3.	Науковість визначення об'єкта, предмета і мети дослідження	5
4.	Використання сучасної літератури для аналізу проблеми у теоретичній частині курсової роботи	5
5.	Чіткість, логічність і послідовність викладу матеріалу	10
6.	Змістова відповідність теоретичної і практичної частин роботи	10
7.	Адекватність застосованих методів та методик дослідження	5
8.	Повнота висновків та рекомендацій за результатами дослідження	10
9.	Самостійність та завершеність виконаного дослідження	5
10.	Відвідання консультацій наукового керівника, дотримання графіка виконання курсової роботи, вчасне подання курсової роботи на кафедру	5
11.	Відсутність плагіату	5
12.	Відповідне до вимог оформлення роботи	5
	Загальна кількість балів (max = 75 б.)	

Підпис наукового керівника

Додаток Ж

Взірець заяви щодо самостійності виконання письмової роботи та ідентичності друкованої та електронної версії роботи

Завідувачу кафедри _____

здобувача освіти _____

(ПІБ, «факультет / навчально-науковий інститут», «курс», «група»)

Заява

З правилами чинного Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника від _____ року, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску роботи до захисту та застосування заходів дисциплінарної та академічної відповідальності, ознайомлений(а).

Про використання Системи виявлення текстових збігів/ідентичності/ схожості в роботах здобувачів вищої освіти оповіщений(а) та надаю свою згоду на обробку та збереження Університетом моєї роботи в Базі даних Університету. Також надаю Університету право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення текстових збігів/ідентичності/ схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт. Робота для перевірки Університетом надається в друкованому та електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

Дата

Підпис

Додаток 3

ВИСНОВОК КАФЕДРИ ПРО ДОПУСК РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

Підтверджуємо ознайомлення з результатом звіту подібності щодо роботи, згенерованої системою виявлення текстових збігів/ідентичності/ схожості:

Назва: _____

Автор: _____

Спеціальність: _____

Науковий керівник: _____

Після аналізу звіту подібності зроблено такий висновок:

1) Запозичення, виявлені в роботі, є законними і не є плагіатом. Робота приймається до захисту.

2) Виявлені запозичення не є плагіатом, розміщені в розділах, які не описують безпосередньо авторське дослідження, але кількість цитат перевищує обсяг, виправданий поставленою метою роботи. Робота приймається до захисту, але має бути відкоригована. Відкоригований варіант має бути поданий на кафедру за 2 дні до захисту, разом із заявою щодо самостійності виконання письмової роботи та ідентичності друкованої та електронної версії роботи (Додаток Г).

3) Виявлені запозичення не є плагіатом, але частково розміщені в розділах, які описують безпосередньо авторське дослідження, а кількість цитат перевищує обсяг, виправданий поставленою метою роботи. У зв'язку з цим мета роботи та поставлені завдання не були досягнені. Робота може бути допущена до захисту наступного року після того, як буде відкоригована та допрацьована і успішно пройде повторну перевірку на академічний плагіат.

4) Робота містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату. Робота містить фабрикацію або фальсифікацію даних. Робота не допускається до захисту.

5) Інше:

.....

6) Підтвердження:

.....

.....

Дата _____

Підпис _____

Додаток К

Приклад оформлення рисунків у курсовій роботі

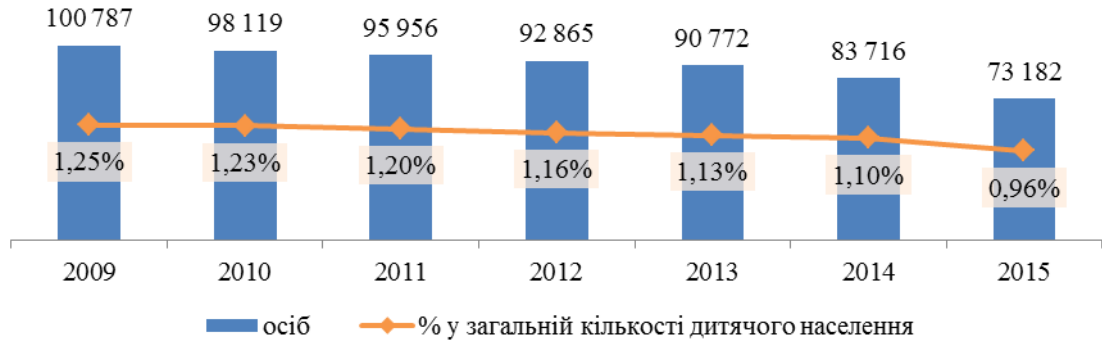

Рис. 2.1.1. Чисельність дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, за роками (на кінець року)

Джерело: за даними Мінсоцполітики та Держстату України.

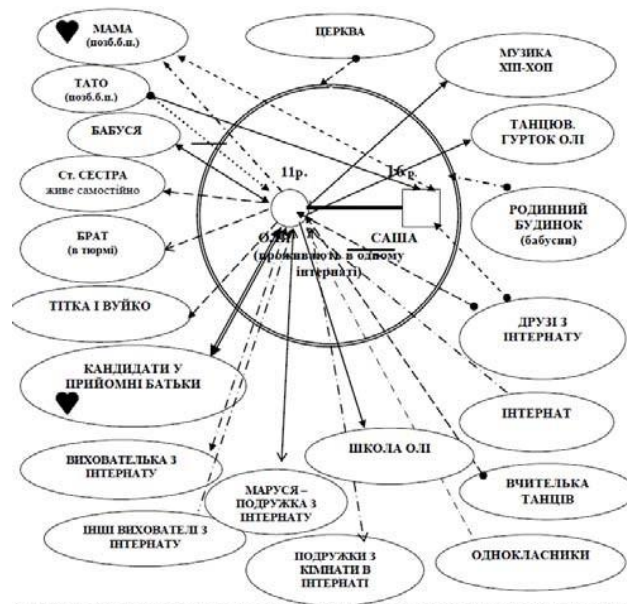

Рис.2.2. 1. Екокарта Олі К.

Додаток Л

Приклад оформлення таблиці в курсовій роботі

Таблиця 1.2.1.

Кількість дітей які перебували в закладах з цілодобовим перебуванням на початок воєнних дій

	Всього	Система освіти	Система охорони здоров'я	Система соціального захисту	Недержавні
Кількість дітей на початок воєнних дій	105 459	97 357	2 333	4 281	1 488
Кількість дітей, які були евакуйовані	6 582	2 280	1 206	2 553	543
Кількість дітей, які повернуті/передані батькам/влаштовані в сім'ї	167	5	67	49	46
Кількість дітей, які перебувають в евакуації на даний час	6 415	2 275	1 139	2 504	497
в межах України	1 953	441	607	893	12
за межами України	4 462	1 834	532	1 611	485

Джерело: <http://www.ukurier.gov.ua>